

Handläggare
Jan Erik Nilsson
Telefon: 0850824026

Till Skärholmens stadsdelsnämnd
2020-08-27

Remiss av Riktlinjer avseende lokalupplåtelser - demokrativillkor

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2020/415

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2020 ska kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, ta fram stadsövergripande riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor. Dessa riktlinjer har nu arbetats fram av kommunstyrelsen och har remitterats till stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att upplåta lokaler till aktörer som inte delar samhället grundläggande värderingar. Genom dessa riktlinjer förtydligas på vilka grunder lokaler kan upplåtas och underlättar därmed arbetet. Förvaltningen deltog i arbetet med att ta fram riktlinjerna och anser att förvaltningens synpunkter har tillgodosetts i riktlinjerna. Förvaltningen har därför inga ytterligare synpunkter.

Bakgrund

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2020 ska kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, ta fram stadsövergripande riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor. För att säkerställa att tillgång till lokaler fortsatt inte ska gå till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism har kommunstyrelsen formulerat kommungemensamma riktlinjer, bilaga 1. Dessa riktlinjer har nu remitterats till stadsdelsförvaltningen och svar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2020-09-01.

Av riktlinjerna framkommer att nämnderna ska föra in ett demokrativillkor i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av lokalupplåtelse. Demokrativillkoret konkretiseras i föreliggande

riktlinjer genom att lokaler inte ska upplåtas till en aktör om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten, inte uppfyller villkoren.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för nämnd- och verksamhetsstöd. Remissen har även skickats till avdelningen för socialtjänst, avdelningen för äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri i egen regi och avdelningen för stadsutveckling och medborgarservice.

Ärendet

I Stockholms stads budget 2020-2022 framgår att nämnder och bolagsstyrelser genom uppföljning ska ”säkerställa att ekonomiska bidrag, tillgång till lokaler och föreningsbidrag fortsatt inte går till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism”. För att förtydliga för, och stödja, nämnderna i detta arbete utformar stadsledningskontoret riktlinjer för hur och vilken information som ska inhämtas när en aktör önskar hyra en lokal, en stadsövergripande rutin för hur svårbedömda ärenden ska hanteras samt stöd i avtalsskrivning.

Staden har stor frihet att välja för vilka ändamål dess lokaler upplåts och till vilka grupper. Detta måste dock vara tydligt definierat varför det är viktigt att nämnder och bolag har riktlinjer som styr till vem och för vilket ändamål lokaler får upplåtas. Villkoren måste uppfylla regeringsformens krav på likabehandling, saklighet och opartiskhet.

Nämnder och bolags riktlinjer för lokalupplåtelse ska förtydliga och begränsa vilka aktörer som kan komma i fråga för att nyttja stadens lokaler. Föreliggande riktlinjer är ett stöd i nämnders och bolags arbete med lokalupplåtelse.

Demokrativillkor

För att säkerställa att tillgång till lokaler inte ges till någon aktör vars verksamhet står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter ska nämnderna i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av föreningsbidrag föra in ett *demokrativillkor* i vilket det ska tydliggöras att det är en förutsättning att aktören uppfyller demokratikravet för att få tillgång till stadens lokaler. Det huvudsakliga syftet med demokrativillkoret är att förhindra att stadens lokaler upplåts till aktörer som inte delar de grundläggande värderingar som ska skyddas och främjas av det allmänna. Detta konkretiseras i föreliggande riktlinjer genom att lokaler inte ska upplåtas till en aktör om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Riktlinjer

Riktlinjerna beskriver hur demokrativillkoret säkerställs och vilken information som ska kontrolleras i samband med lokalupplåtelse. Nämnderna ska kontrollera att organisationen uppfyller demokrativillkoret genom en bedömning av föreningens/organisationens agerande. Om en förening/organisation/aktör agerat på ett sätt som inte är förenligt med demokrativillkoret, exempelvis genom skrivningar i stadgar, verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, på en webbplats eller i andra dokument från organisationen, får lokal ej upplåtas. Den förening eller organisation som vill nyttja en lokal ska visa att samtliga villkor som fastställts i riktlinjer eller rutiner är uppfyllda.

Om aktören uppfyller kravet ska nämnderna granska frågan i övrigt. Vid lokalupplåtelse så ska relevant information inhämtas, som te x hyresgästens namn, organisationsnummer eller personnummer. Även syftet med lokalutnyttjandet ska vara så detaljerat beskrivet som möjligt. Program och föreläsare ska anges vid ansökan. Upplåtande nämnd/bolag kan kalla till *klargörande möte* efter att ha tagit del av den förfrågan som lämnats in. Mötet används för att diskutera hur föreningen/organisation/nyttjanderättshavaren avser att uppfylla syftet med upplåtelsen. Vid mötet kan också diskuteras hur föreningen/organisationen/nyttjanderättshavaren uppfyller demokrativillkoret. Om den som skickat in en ansökan inte kommer till klargörande möte innebär att staden inte ska gå vidare med förfrågan.

Oavsett vilken förening/organisation/aktör som ansöker om att få nyttja lokalen så ska ansökan prövas mot demokrativillkoret och eventuella andra villkor som fastställts i riktlinjer eller rutiner. Eftersom det är lättare att agera innan ett avtal träffas ska en noggrann kontroll av hyresgästen/nyttjanderättshavaren göras innan avtal tecknas.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning för nämnd- och
verksamhetsstöd

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att inte upplåta lokaler till aktörer som inte delar samhällets grundläggande värderingar. Genom dessa riktlinjer förtydligas på vilka grunder lokaler kan upplåtas och underlättar därmed arbetet med upplåtelser.

Förvaltningen deltog tillsammans med kommunstyrelsen och andra förvaltningar i det centrala arbetet med att ta fram dessa riktlinjer. I och med det anser förvaltningen att förvaltningens synpunkter och förslag har tillgodosetts. Därmed har förvaltningen inga ytterligare synpunkter.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Stefano Prestinoni
Avdelningschef

Bilagor

1. Riktlinjer avseende lokalupplåtelser - demokrativillkor